

Bibliográfia

A 2010-ben megjelent, jog- és államtudományi tárgyú könyvek annotált bibliográfiája

Elképzelésünk szerint a folyóiratban rendszeresen jelenik meg az elmúlt időszak új, hazai szakkönyveiről készült, annotált bibliográfia. Az annotáció a könyv felhasználhatóságáról írott rövid, tényyszerű leírás, amely a szokásos bibliográfiai adatok mellett meghatározza a műfajt, illetve röviden körvonalazza a feldolgozott témát és a bemutatott eredményeket is. A folyóirat első két lapszámában a 2010-ben megjelent, önálló publikációkat gyűjtjük össze. Gyűjtőmunkánkat jelentős mértékben segítette a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtára, amely kötelesekönyvtárként a hazai kiadványok teljes feldolgozását, illetve – a mienkhez képest némileg eltérő szempontok szerint – annotálását is elvégzi. Emellett – figyelemmel a gyakorlatra, miszerint a köteleespéldányok gyakran csak jelentős késedelemmel jutnak rendeltetési helyükre, illetve hogy egy-egy kiadvány tényleges megjelenési éve esetenként eltér a benne feltüntetett évszámtól – kiadók honlapján, hírlevelekben, a szerzők publikációs listáiban és saját könyvespolcainkon is kutattunk. A szerzők, kiadók által készített fülszövegeket, ajánlásokat is igyekeztünk fellelni és hasznosítani. Tisztában vagyunk azzal, hogy az így, „első körben” fellelt könyvek köre és a feldolgozás szempontrendszerje legjobb igyekezetünk ellenére is hiányos, illetve a sok szakterület és közreműködő okán egyenetlen. Örömmel vesszük és meg is szívlelünk ezért minden észrevételt, amely munkánkra vonatkozóan szerkesztőségünkhöz beérkezik.

A rovat belső szerkesztési elve szerint a kiadványokat témák (jogterületek) szerint csoportosítjuk. Külön vesszük az egy-egy kiemelkedő személyiség tiszteletére készült ünnepi tanulmányköteteket, amelyek gyakran több, különböző tárgykörhöz tartozó tanulmányokat tartalmaznak. A leírások első, rövidebb része tartalmazza a könyvészeti adatokat (cím, szerző/szerkesztő, a kiadó neve, a kiadás helye és éve) az arra való utalással, hogy van-e a könyvben bibliográfia (irodalomjegyzék), illetve hogy a könyv milyen műfajba sorolható be. A terjedelmet oldalszámban adjuk meg, s közöljük a kötet azonosítására szolgáló ISBN-t, illetve sorozatok esetében az ISSN-t. A második rész röviden leírja az alkotót, illetve alkotókat. Ezt követően (a változatlan utánnomások kivételével) 6–12 sor terjedelemben számba vesszük a mű tárgyköreit, főbb eredményeit. Az eredmények értékelését azonban nem végezzük el. A felhasználók lehetséges körére pedig általában csak akkor utalunk, ha a témamegjelölés és a műfaj e tekintetben nem feltétlenül ad eligazítást.

A gyűjteményes munkák esetében nem kerül sor valamennyi szerző név szerinti

megemlítésére, s a tanulmányok tematikai egymáshoz kapcsolódásától függ, hogy minden témát megnevezünk-e. A felsőoktatási tananyagok bemutatását a lehető legtömörebben végezzük el.

Az annotációk elkészítésében közreműködtek: Árva Zsuzsanna (*Á. Zs.*, egyetemi docens, DE ÁJK), Balogh Éva (joghallgató, DE ÁJK), Bartha Ildikó (*B. I.*, egyetemi adjunktus, DE ÁJK), Bocskai Erzsébet (igazgatásszervező szakos hallgató, DE ÁJK), Dorka Dóra (*D. D.*, doktori ösztöndíjas, DE ÁJK), Fodor László (*F. L.*, egyetemi tanár, DE ÁJK), Gyüre Annamária Csilla (*Gy. A.*, doktori ösztöndíjas, DE ÁJK), Kovács Zsuzsa Gyöngyvér (*K. Zs. Gy.*, doktori ösztöndíjas, DE ÁJK), Lukács Nikolett (*L. N.*, doktori ösztöndíjas, DE ÁJK), Mészáros Gábor (*M. G.*, doktorandusz), Szabó Zsuzsa (*Sz. Zs.*, egyetemi tanársegéd, DE ÁJK), Szilágyi Emese (*Sz. E.*, doktori ösztöndíjas, DE ÁJK), Tóth Andrea Noémi (*T. A. N.*, doktori ösztöndíjas, DE ÁJK), Veszprémi Bernadett (*V. B.*, egyetemi adjunktus, DE ÁJK).

KÖZIGAZGATÁS, ÖNKORMÁNYZATOK

- *A hírközlési igazgatás kézikönyve*
Aranyosné Börcs Janka, Lapsánszky András, Spakievics Sándor (szerk.)
CompLex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft., Budapest, 2010.
Kézikönyv, bibliográfia a lábjegyzetekben. Terjedelem: 919. ISBN 978 963 295 104 1.
- A 26 szerző a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság jelenlegi, illetve korábbi munkatársa. A kiadvány részletesen ismerteti az elektronikus hírközlés lényeges kérdéseit, amelyekkel kapcsolatosan az állam a működőképesség megteremtése, fenntartása, illetve napjainkban már a hírközléspiaci verseny fejlesztése érdekében avatkozik be az elektronikus hírközlési szolgáltatások társadalmi, gazdasági és műszaki viszonyrendszerébe. Megismerhetjük a piac kialakulásának és a hírközlési igazgatás fejlődésének jelentősebb állomásait, az állam szerepének változásait, a hírközlés szabályozásának nemzetközi és európai jogi szabályozását. A könyvben szereplő minden önálló témakör tartalmazza a probléma ismertetését, annak lehetséges, illetve a hatályos jogi szabályozásban alkalmazott kezelési rendjét, közigazgatási módszerét, bemutatja a kapcsolódó hatósági és bírósági jogalkalmazói gyakorlatot, továbbá magában foglalja az adott téma megértéséhez szükséges, illetve azt segítő műszaki, közgazdasági információkat és szempontokat is. (*B. I.*)
- *A Ket.-hez szorosan kapcsolódó jogszabályok tárgymutatóval*
Bende-Szabó Gábor, Kilényi Géza (szerk.)
HVG-Orac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2010.
Jogszabálygyűjtemény. Terjedelem: 333. ISBN 978 963 258 093 7.
- A szerzők egyetemi oktatók. Munkájuk aktualitása, hogy 2009-ben számos jogszabály lépett hatályba, amely a közigazgatási eljárásjog alapját képező, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi

CXL. törvény (Ket.) végrehajtásához és alkalmazásához kapcsolódik. A könyv a Ket. jogintézményeihez igazodva dolgozza fel a kapcsolódó jogszabályokat (így pl. az elektronikus közszolgáltatásról szóló 2009. évi LX. törvényt, a hatósági közvetítőkről szóló 185/2009. számú kormányrendeletet), kiegészítve a közigazgatási jogegységi és alkotmánybírósági határozatokkal, valamint kollégiumi állásfoglalásokkal. A kötet célja elsősorban a Ket.-et alkalmazó köztisztviselők munkájának megkönnyítése. (V. B.)

- *Közérthető közigazgatási hatósági eljárás: A Ket. szabályai egyszerűen – jogesetek, példák, ellenőrző kérdések, feladatok*

Boros Anita

CompLex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft., Budapest, 2010.

Tankönyv. Bibliográfia: 259. és a lábjegyzetekben. Terjedelem: 271. ISBN 978 963 295 105 8.

- A szerző egyetemi oktató. Könyvében jogeseteken keresztül kívánja bemutatni a közigazgatási hatósági eljárás szabályait. A jegyzet közérthetőségét egyedi jelelései is segítik, megkülönböztetve a tananyagot a magyarázattól, a jogszabályi hivatkozást a gyakorlati példaktól. Elsajátítására önellenőrző kérdéseket fűz a fejezetekhez, ábrákkal, táblázatokkal egészíti ki, illetve példákkal illusztrálja az elméleti részt, és fogalomtárat is tartalmaz. A szerző a Ket.-en kívül feldolgozza az eljárásjogot érintő egyéb jogszabályokat, alkotmánybírósági határozatokat is. A könyvet nemcsak az egyetemi hallgatók, közigazgatási vagy jogi szakvizsgára készülők hasznosíthatják, hanem azok a közigazgatásban dolgozó szakemberek is, akik segítséget remélnek a bonyolult eljárási szabályrendszerben való eligazodáshoz. (V. B.)

- *A nemzetgazdaság igazgatása*

BORSODINÉ NAGY Erika

Bessenyei György Kiadó, Nyíregyháza, 2010.

Főiskolai jegyzet. Bibliográfia: 93. Terjedelem: 93 o. ISBN 978 963 9909 51 9.

- A szerző főiskolai oktató. Jegyzete a gazdasági közigazgatás azon területeit mutatja be, melyeken az állam aktív szerepvállalása – a nemzetgazdaság működési kudarcainak elhárítása érdekében – tetten érhető. Az igazgatás általános fogalmából kiindulva áttekinti a nemzetgazdasági igazgatás szervezeti rendszerét és specifikumait, az állam tulajdonosi és közhatalmi jogosítványain keresztül. (B. I.)

- *Az elektronikus közigazgatás tartalma és egyes gyakorlati kérdései*

CSÁKI Gyula Balázs

HVG-Orac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2010.

Monográfia/kézikönyv. Bibliográfia: 127–135. Terjedelem: 208. ISBN 978 963 258 092 0.

- A szerző egyetemi oktató. Könyvében az információs társadalom kihívásait és annak az állam vezetésével és működésével kapcsolatos alapfogalmait (e-demokrácia, e-közigazgatás) elemzi, hiánypótló jelleggel. Részletesen foglalkozik az új technológiáknak a közigazgatásra kifejtett hatásával, az elektronikus köz-

igazgatási hatósági eljárásra és az elektronikus aláírásra mint új kapcsolattartási formákra helyezve a hangsúlyt. Bemutatja a legfontosabb nemzetközi dokumentumokat, az elektronikus közigazgatás modelljeit az egyes európai uniós tagállamokban, valamint a magyar szabályozást. (V. B.)

- *A közigazgatási eljárások szabályait értelmező felsőbbbíróági döntések 2005–2010*
DARÁK Péter
CompLex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft., Budapest, 2010.
Kézikönyv/kommentár. Terjedelem: 470. ISBN 978 963 295 117 1.
- A szerző legfelsőbb bírói bír., egyetemi oktató. A közigazgatási hatósági eljárásról szóló tv. (Ket.) fejezeteit követve mutatja be az annak kapcsán született, legfrissebb felsőbbbíróági eseteket, ezeken keresztül elemezve a Legfelsőbb Bíróság utóbbi 5 évének a gyakorlatát. A mű kb. 1500 döntés tematikus feldolgozásával a Ket. olyan neuralgikus pontjaira helyezi a hangsúlyt, amelyek a jogértelmezéssel nehezen feloldhatók, és a vonatkozó bírói gyakorlat ismertetése segítheti a jogalkalmazó munkáját. A könyvet haszonnal forgathatják a Ket.-tel a jogalkalmazás és az oktatás során kapcsolatba kerülő gyakorlati és elméleti szakemberek is, hiszen a szerző olyan, a kommentárokban is ritkán említett kérdésekkel foglalkozik, mint az európai uniós háttér, az alkotmányos szabályok alkalmazhatósága vagy a mérlegelési döntések szempontjai és a kereshetőségi jog kérdései. (Á. Zs.)
- *Közigazgatási bíráskodás Prokrusztrész-ágyban: a közigazgatás feletti bírói kontroll változó körülmények között, változatlan formában*
F. ROZSNYAI Krisztina
ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2010.
(Sorozat: ELTE jogi kari tudomány, ISSN 2060-9361; 7.)
Monográfia. Terjedelem: 281. Bibliográfia: 273–281. és a jegyzetekben. ISBN 978 963 284 129 8.
- A szerző egyetemi oktató; a könyv doktori értekezésének átdolgozott változata. A közigazgatási bíráskodás klasszikus kérdésével foglalkozik, közel sem klasszikus nézőpontból, ami már a rendhagyó és figyelemfelkeltő címből is kiolvasható. Komplex, szociológiai megközelítést is alkalmazó művével messze meghaladja a szervezeti és eljárási kérdések tanulmányozását. Ehelyett bemutatja azokat a társadalmi, jogpolitikai és nemzetközi hatásokat, amelyek a közigazgatási bíráskodás jelenkori helyzetét befolyásolják, ideértve az európai tendenciákat, amelyek a jogintézmény egységesülését segítik elő. Empirikus és szociológiai módszerrel vizsgálja a közigazgatási bíróra ható tényezőket. A könyv elsősorban a jogi tudományok művelőinek ígér izgalmas olvasmányt, ezen belül is leginkább a közigazgatási jogászok, az alkotmányjogászok, illetve az eljárásjogok szakértői számára tartalmaz érdekes megállapításokat. (Á. Zs.)
- *A jegyző helye és szerepe a magyar közigazgatásban*
Fábián Adrián (szerk.)
A jövő közigazgatásáért Alapítvány, Pécs, 2010.
(Sorozat: Pécsi közigazgatás-tudományi közlemények, ISSN 2061-7119; 2.)

Tanulmánykötet. Terjedelem: 110. Bibliográfia: 72, 82 és a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 88755 0 1.

- A szerzők egyetemi oktatók, hallgatók, illetve gyakorlati szakemberek (jegyzők). A kötet a Pécssett, 2009. október 30-án rendezett konferencia szerkesztett anyaga; tizenegy szerző magyar és idegen nyelvű tanulmányait foglalja magában. Mondanivalóját egy téma köré csoportosítja: a jegyző szerepével foglalkozik, annak a képviselő-testületben betöltött helyét, az egyes helyi önkormányzati szervezetekhez való viszonyát vizsgálja. Önálló tanulmány foglalkozik az önkormányzat és az államigazgatás aktuális problémájával, a törvényességi ellenőrzéssel, valamint nemzetközi összehasonlítást is végző írást is olvashatunk (Bajorország helyi igazgatási rendszerének bemutatásával). (V. B.)

■ *Közigazgatási jogi gyakorlat: munkafüzet*

Fábián Adrián (szerk.)

Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Pécs, 2010.

Oktatási segédlet. Terjedelem: 131.

- A szerzők egyetemi oktatók. Könyvük kiegészítésül szolgál a közigazgatási jog tananyagához. Kifejezetten munkafüzetként alkalmazható, mivel jogeseteket, gyakorlati példákat tartalmaz a hozzájuk kapcsolódó kérdésekkel. Kiemelt területei az anyagi jogon belül az önkormányzati igazgatás, jogalkotás; a hatósági eljárásjog és szabálysértési jog, illetve az általános rész mellett a különös rész témaköréből is bemutat pár példát. A könyv részét képező iratmintatár, valamint az önkormányzati tv. s a Ket. szövege segíti a hallgatókat a tananyag elsajátításában. (V. B.)

■ *Közigazgatási jog: Különös rész*

Fábián Adrián – Rózsás Eszter – Ivancsics Imre (szerk.)

2. javított és bővített kiadás. Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Pécs, 2010.

Egyetemi jegyzet. Terjedelem: 283. Bibliográfia az egyes fejezetek végén (14, 42–43, 58, 86–87, 105–106, 130, 153, 181, 205, 225, 254–255).

- A szerzők egyetemi oktatók. A joghallgatók számára összefogják a legjelentősebb közigazgatási jogi különös részi témakörök jogi hátterét és elméletét. Második kiadásként figyelembe veszi az időközben történt módosításokat. Tizenkét fejezetben tárgyalja a 2010-ben hatályos rendészeti, idegenrendészeti, területfejlesztési, építészeti, fogyasztóvédelmi, kulturális igazgatási, oktatási, szociális, egészségügyi, gyermekvédelmi és az állami nyilvántartásokkal kapcsolatos témaköröket. Az anyag elsajátítását önellenőrző kérdések, jegyzetek és jogszabályjegyzék is segíti. (V. B.)

■ *A helyi önkormányzatok*

Fogarasi József (szerk.)

HVG-Orac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2010.

Tankönyv/kézikönyv. Terjedelem: 698. Bibliográfia: 613–622. és a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 258 108 8.

- A szerzők egyetemi oktatók, illetve a közigazgatásban dolgozó szakemberek.

A tankönyv tizennyolc fejezetben foglalkozik a helyi önkormányzatoknak a közigazgatási intézményrendszerben elfoglalt helyével, szerveivel, létrejöttével, a helyi népszavazás intézményével, az önkormányzat feladat- és hatásköreivel, röviden kitérve a nemzetközi előzményekre és a helyi önkormányzatoknak az Európai Unióban betöltött szerepére is. Melléklete tartalmazza az Ötv. teljes, 2009. november 30-án hatályos szövegét, a könyvhöz tartozó CD-n pedig az önkormányzatokat érintő, a könyvben hivatkozott egyéb jogszabályok és alkotmánybíróági határozatok szövege található meg. (V. B.)

■ ***Az önkormányzati jogalkotás alapjai***

GYERGYÁK Ferenc – HORVÁTH Attila – TAMÁS András

Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége, Budapest, 2010.

(Sorozat: Polgármester akadémia, 9.)

Tankönyv. Terjedelem: 63 o. Bibliográfia: 18, 34, 40, 49, 56, 59. ISBN 978 963 890 688 5.

- A szerzők egyetemi oktatók és gyakorlati szakemberek. Az önkormányzati igazgatás témakörén belül a helyi jogalkotás folyamatának bemutatását célozták meg. Foglalkoznak a jogszabályalkotás általános kritériumaival, valamint kifejezetten a jogharmonizáció által támasztott követelményekkel. Részletesen tárgyalják a rendeletalkotás folyamatát, a rendeletalkotásban résztvevőket, a népszavazás, népi kezdeményezés jogalkotásra gyakorolt hatásait. A tíz fejezet végén irodalom- és jogszabályjegyzék, illetve az ismétlést segítő ellenőrző kérdések találhatóak. A könyv elsősorban a TÖOSZ – Okleveles Polgármester képzés résztvevői számára szolgál tananyagként. (V. B.)

■ ***Közmenedzsment***

HORVÁTH M. Tamás

A 2005-ös kiadás változatlan utányomása. Dialóg Campus, Pécs, 2010.

Tankönyv. Terjedelem: 326. Bibliográfia: 319–24. és az egyes fejezetek végén. ISBN 978 963 729 607 9. (B. I.)

■ ***20 évesek az önkormányzatok: születésnap vagy halotti tor?***

Kákai László (szerk.)

Publikon, Pécs, 2010.

Tanulmánykötet. Terjedelem: 630. Bibliográfia: az egyes tanulmányok végén. ISBN: 978-615-5001-05-5.

- A szerzők az önkormányzatokkal foglalkozó különböző társadalomtudományok szakértői és köztisztviselők. A tanulmánykötet a Pécssett, 2010. március 19–20-án rendezett konferencia előadásainak szerkesztett anyagát tartalmazza. A provokatívnak szánt cím is jelzi, hogy a kötetben megfogalmazott kérdésfeltevések egy fő gondolat köré csoportosulnak: milyen irányba mutatnak a magyar önkormányzati rendszer formálódását jellemző trendek? Hogyan értékeljük az önkormányzati rendszert, milyen alapvető reformokra van szükség? A tanulmányok az önkormányzatiság és helyi társadalom viszonyrendszerét járják körül különböző témakörökben: Európai Unió; központi kormányzat és önkormányzatok viszonya;

önkormányzati szintek, szervezetek; önkormányzati feladatok, pénzügyek; kommunikáció, e-közigazgatás; helyi politika, helyi társadalom. (B. I.)

■ *Közigazgatás-elmélet*

Szamel Katalin (szerk.)

BCE Közigazgatás-tudományi Kar, Budapest, 2010.

Egyetemi jegyzet. Terjedelem: 183.

- A szerzők tudományos kutatók, illetve egyetemi oktatók. Könyvük kizárólag elmélet-történeti kérdésekkel foglalkozik, a közigazgatás-tudomány korszakait és meghatározó nemzetközi rendszereit, irányzatait részletesen bemutatva. A magyar közigazgatás-történetnek csak a rendszerváltás utáni egyéniségeit és fő kutatási irányait elemzi, míg az ezt megelőző hazai fejlemények tárgyalását Szamel Lajos Magyar közigazgatás-tudomány című művére tekintettel kifejezetten mellőzi. (Á. Zs.)

■ *A közigazgatási jog elmélete*

TAMÁS András

4., átdolgozott kiadás. Szent István Társulat, Budapest, 2010.

(Sorozat: A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karának könyvei ISSN 1417-7285, 3.)

Tankönyv/monográfia. Terjedelem: 512. Bibliográfia: a jegyzetekben. ISBN 978 963 361 14 8.

- A szerző egyetemi tanár. Könyve a közigazgatás-elmélet egyik meghatározó munkája, amelynek első kiadása 1997-ben jelent meg. A közigazgatás elméletének magas szintű szintézisére törekedve bemutatja a közigazgatási jog tárgyalásának módját, a közigazgatás társadalom- és államelméletét, a modern államelméleteket, a közigazgatás szervezetét, valamint foglalkozik a közigazgatás és a jog viszonyával. Elméleti rendszerének kidolgozásához egyaránt felhasználja a hazai mellett a német, osztrák, angolszász, skandináv, francia, spanyol közigazgatás-tudományi szakirodalom eredményeit. A kötetben való eligazodást név- és tárgymutató segíti. (Á. Zs.)

ALKOTMÁNYJOG, EMBERI JOGOK

■ *The Children's Rights Project of the Hungarian Parliamentary Commissioner for Civil Rights.*

Lux Ágnes

Országgyűlési Biztos Hivatala, Budapest, 2010.

Áttekintő jelentés. Terjedelem: 52. ISBN 978 963 883 138 5.

- A szerző az Országgyűlési Biztos Hivatalának munkatársa. A rendelkezésre álló 52 oldal terjedelemben angol nyelven foglalja össze a 2008–2010. közötti időszakban a gyermek- és családvédelem tekintetében elvégzett vizsgálatok eredményeit. (Sz. E.)

- *Félreértett jogosultságok: Bizonytalan helyzetű alapjogok Magyarországon*
MAJTÉNYI Balázs
L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2010.
Kismonográfia. Terjedelem: 122. Bibliográfia: 117–122. ISBN 978 963 236 295 3.
 - A szerző tudományos kutató, illetve egyetemi oktató. Könyvében három, az Alkotmányban deklarált alapjogra: az egészséges környezethez való jogra, a jogképességre, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségek jogaira összpontosít. Az egészséges környezethez való jog és a jogképesség tárgyalása során a jogosultságok nemzetközi jogi eredetétől, szabályozásától halad a hazai gyakorlat legbizonytalanabb kérdései felé. A nemzeti és etnikai kisebbségek jogainak vizsgálata során a nemzetfogalom értelmezési lehetőségeinek feltárása és a kisebbségi jogok megoldatlan alkotmányos problémái kerülnek a vizsgálódás középpontjába. Bár a szerző írásában számos kritikát megfogalmaz, vallja, hogy a jogállami forradalom során megszületett alkotmány kikezdetlen értékekkel bír, az esetleges változások pedig magukban hordozzák a jogvédelmi szint zuhanásának esélyét. (Sz. E.)

- *Országgyűlési választások 2010: Aktuális közjogi és politológiai kérdések*
Novoszádek Nóra (szerk.)
ELTE Bibó István Szakkollégium – Political Capital Institute, Budapest, 2010.
Tanulmánykötet. Terjedelem: 285. Bibliográfia: a tanulmányok lábjegyzeteiben.
ISBN 978 963 88700 1 8.
 - A szerzők az ELTE Bibó István Szakkollégiuma hallgatói. A kiadvány első fejezetében „Jogi tanulmányok” cím alatt a választójog megoldatlan problémáit veszik górcső alá, úgymint a választójogból történő mérlegelés nélküli kizárásnak, a választási rendszer arányosságának, a választókerületek beosztásának, a külképviseleti szavazásnak vagy a kampányfinanszírozásnak a kérdését. A kötet második fejezete „Politológiai tanulmányok” címen azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy a 2010-es magyarországi választási eredmények mennyiben tekinthetők rendkívülinek, korszakos jelentőségűnek. (Sz. E.)

- *Áldás vagy átok: A parlamenti mentelmi jog*
POLT Péter
Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2010.
Monográfia. Terjedelem: 304. Bibliográfia: 295–304. ISBN 978 963 9722 87 3.
 - A szerző immár második alkalommal tölti be a legfőbb ügyész tisztségét. Tizenhat fejezetre tagolt műve a napjainkban éles viták keresztüzébe kerülő, és nem csupán a szakmai közvélemény érdeklődésére számot tartó jogintézmény, a mentelmi jog eredetének és indokoltságának tisztázására törekszik. Ezt követi a hazai szabályanyag ismertetése, a felelősségmentességgel érintett cselekmények feldolgozása, majd a mentelmi jog által védett személyekkel szemben lefolytatható eljárás részletezése. A kötet tanulságos, helyenként szórakoztató lezárását a közzelt mentelmi ügyeinek felidézése jelenti. (Sz. E.)

- *Az emberi jogok fejlődése az Emberi Jogok Európai és Amerikaközi Bíróságának kölcsönhatásában*
 RAISZ Anikó
 Novotni Kiadó, Miskolc, 2010.
 Monográfia. Terjedelem: 207. Bibliográfia: 161–187. és a jegyzetekben. ISBN 978 963 9360 72 3.
- A szerző egyetemi oktató; műve a 2009-ben megvédett doktori értekezésének átdolgozása. A monográfia új megközelítésben tárgyalja a strasbourgi joggyakorlatot: a hangsúlyt azokra a kapcsolatokra, kölcsönhatásokra helyezi, amelyek révén a címben szereplő két testület tevékenysége egymásra hat. A szerző munkáját dogmatikai alapvetéssel indítja, amelyben a bírói fórumok egymásra hatásának általános kérdései felől jut el az EJEB és az Amerikaközi Bíróság viszonyáig. A második és harmadik fejezetben a két testület érvelési gyakorlatának interakcióját előbb egyes eljárási kérdések tekintetében, majd anyagi jogok kapcsán teszi vizsgálat tárgyává. A könyv hiánypótló, különösen az Emberi Jogok Amerikaközi Bírósága gyakorlatának magyar nyelvű feldolgozása révén. Az áttekintést a bírósági ítéletek jegyzéke (189–201.) segíti. (Sz. E.)
- *Religion and Law – vallás és jog*
 RIXER Ádám
 Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, 2010.
 Monográfia. Terjedelem: 189. Bibliográfia: az egyes fejezetek végén és a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 9808 21 8.
- A szerző egyetemi oktató. Öt egységből (egy angol és további négy magyar nyelvű fejezetből) álló könyvében az egyházba szerveződött vallási gyülekezet és társadalom egymáshoz való viszonyát vizsgálja. Ezek közül az első, nagyobb terjedelmű fejezet a „State and Church in Hungary” címet viseli, a második „Vallás és politika” több vonatkozásban is az itt felvázoltakat ismétli meg bővebb, részletesebb formában. A harmadik fejezetben a szerző az egyházak közfeladat-ellátó tevékenységével foglalkozik, majd a jogértelmezés és Biblia-értelmezés módszereit veti össze. Zárásként az isteni és emberi jog viszonyáról értekezik Káin és Ábel történetén keresztül. A mű hiánypótló. (Sz. E.)
- *Az ombudsman típusú jogvédelem*
 SOMODY Bernadette
 ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2010.
 Monográfia. Terjedelem: 158. Bibliográfia: 151–156. ISBN 978 963 312 031 6.
- A szerző egyetemi oktató. Könyvében három, elméleti alapokon, illetve a hazai gyakorlat alapján is igazolható problémafelvetés elemzését végzi el. A kapcsolódó fogalmak jelentésének tisztázásához az európai intézmények szabályozására és gyakorlatára támaszkodik. A második fejezetben tárgyalt ombudsman-modellek, közöttük a hazai rendszer áttekintése során a különféle típusok mellett és ellen szóló érvek széles skáláját ismerheti meg az olvasó. Végül az ombudsman feladatát mutatja be részletesen a szerző, részben történeti szempontok szerint,

részben az eltérő funkciók mentén ragadva meg az intézményt, így helyezve azt el a hasonló feladatokat ellátó állami szervek rendszerében. A könyv következtetései érdekesek lehetnek mindazon olvasók számára, akik az alapjogvédelmi rendeltetésű intézmények működésének, funkcióinak vizsgálatában, értelmezésében kívánnak elmélyülni. (Sz. E.)

- *Ki őrzi az őrzőket? Az ombudsmani jogvédelem*
 Szabó Máté (szerk.)
 Kairosz Kiadó, Budapest, 2010.
 Tanulmánykötet. Terjedelem: 326. Bibliográfia a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 662 329 6.
- A tanulmánykötet az Országgyűlési Biztos Hivatala munkatársainak 2007 és 2010 között készített munkáit adja közre. Az első fejezet arra tesz kísérletet, hogy az állampolgári jogvédelmet elhelyezze a globalizált civil társadalomban. Az emberi jogok védelme című fejezetben egymás mellé került a szocializmus ellenzéki kritikájának taglalása, az ombudsmani intézmény elhelyezésének kísérlete az alkotmányos berendezkedésben, a korrupció és az állampolgári kultúra összefüggéseinek feltárása, s a tömegközlekedési sztrájkok problémájának vizsgálata. A harmadik fejezet a 2006 őszét követő tüntetések vizsgálatának eredményeit mutatja be. (Sz. E.)
- *Európai ombudsman-intézmények: Összehasonlító jogi elemzés az ombudsmaneszmé gyakorlatban történő meghonosításának különféle formáiról*
 Szabó Máté – Péterfalvi Attila (szerk.)
 ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2010.
 Tanulmánykötet. Terjedelem: 291. Bibliográfia a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 312 008 8.
- A kötet a bécsi jog- és politikatudós, Gabriele Kucsko-Stadlmayer professzor által vezetett kutatócsoport német nyelvű összefoglaló munkáján (Europäische Ombudsman-Institutionen, Wien/New York: Springer 2008) alapul, az abban közölt tanulmányokból készült, magyar nyelvű válogatás. Az általános biztosokra fókuszál, s nem tekinti feladatának a speciális feladatokkal megbízott, illetve a Magyarországon nem ismert regionális vagy önkormányzati biztosok munkájának bemutatását. Első részében az európai ombudsman-intézmények jogi összehasonlító elemzését olvashatjuk, majd ezt követi az ellenőrzési eljárás specifikumainak bemutatása. A második részben az egyes nemzeti jogrendek intézményeivel ismerkedhet meg az olvasó, azonos struktúra szerint: az alkotmányos háttér leírását a jogszabályi háttér ismertetése követi. E fejezetek a kiküldött kérdőívekre adott válaszokból s a tevékenységről szóló beszámolókból is építkeznek. (Sz. E.)
- *Az emberi jogok és a nyelvek*
 Andrassy György – Vogl Márk (szerk.)
 PTE-ÁJK, Pécs, 2010.
 (Sorozat: Studia Iudirica Auctoritate Universitatis Pécs Publicata, ISSN 0324-5934, 146.)

Konferenciakötet. Terjedelem: 181. Bibliográfia a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 642 327 8.

- A szerzők egyetemi oktatók, jogászok, illetve nyelvészek egyaránt. Az anyanyelv használatával kapcsolatos tanulmányaik a 2008-ban Pécsen megrendezett szimpóziumon elhangzott előadások, korreferátumok szerkesztett változatai. A könyv arra a sokak által osztott föltevésre épül, hogy az emberi jogok elméletének és nemzetközi rendszerének egyik súlyos gyengesége a nyelvekkel kapcsolatos. Ezt a gyengeséget a szerzők az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának, illetőleg a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának vizsgálatával igyekeznek bemutatni. Ezek az alapdokumentumok a nyelvi sokféleség felől nézve súlyos, logikailag aligha védhető következtelenségekkel, ellentmondásokkal terheseek. Ezek ugyanakkor a szerzők szerint feloldhatók egy egyetemes nyelvi emberi jog elismerésével. (M. G.)

■ *Parlamenten kívüli alkotmányozás*

ANTAL Attila

Rejtjel, Budapest, 2010.

Monográfia. Terjedelem: 340. Bibliográfia: 337–340. ISBN 978 963 7255 74 8.

- A szerző jogász és politológus; könyve az alkotmányozási folyamat alapos dokumentálása. Részletesen mutatja be a jelenleg hatályos alkotmány előkészítésének folyamatát, a korai reformelképzeléseket, a társadalmi-politikai rendszer és az alkotmány reformjára vonatkozó, tematikus programokat, a 89-es alkotmány előtörténetét, a rendszerváltás idején szerveződő pártok alkotmányos elképzeléseit, majd a Nemzeti Kerekasztalnál kialakított alkotmánykonceptiót. Mindezt az új alkotmány megalkotásának szükségességét vizsgáló utószóval zárja. A könyv gazdagon el van látva táblázatokkal, ábrákkal, ami segíti a könnyebb eligazodást. (M. G.)

■ *Választójogi kézikönyv*

BERTA Zsolt

Textpert Kft., Budapest, 2010.

Kézikönyv. Terjedelem: 520. Bibliográfia: 515–520. ISBN 963 7296 32 8.

- A szerző a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium munkatársa. Kézikönyve egybeszerkesztve tartalmazza a választójoggal kapcsolatos legfontosabb hatályos jogszabályokat; az Alkotmánybíróságnak, az Országos Választási Bizottságnak, a Legfelsőbb Bíróságnak és a megyei bíróságoknak a rendszerváltás óta született, választójogi témájú, jogértelmezést elősegítő döntéseit; továbbá az adatvédelmi biztos egyes ajánlásait. A jogszabályok és a joggyakorlat egy helyen történő összefoglalásával szolgálja a pontos és eredményes választási munkát; tekintettel arra, hogy a választási eljárásban meglehetősen kevés idő van az egyes választási részfeladatok elvégzésére, továbbá a jogorvoslati kérelmek benyújtására és elbírálására. (M. G.)

■ *Alkotmányjog*

CSINK Lóránt

Novissima, Budapest, 2010.

Tankönyv. Terjedelem: 176. Bibliográfia: 171–176. ISBN 978 963 9403 83 3.

- A szerző egyetemi oktató, egyben az Alkotmánybíróság, illetve a központi közigazgatás gyakorlati szakembere; könyve a jogi szakvizsga alkotmányjogi tárgyára vonatkozó tananyag 2010-es átdolgozása. Az ebben is megjelenő elméleti és gyakorlati szaktudás a szakvizsgára való eredményes felkészülés elengedhetetlen feltétele. A könyv két nagy egységre bontható, egyrészt az alapjogok, másrészt pedig az államszervezet tárgykörére. A szerző röviden összefoglalja a jogok generációira, a jogok korlátozására és a hatalmi ágak elválasztására vonatkozó alapvető ismereteket. (M. G.)

■ *Minőségi jogalkotás és adminisztratív terhek csökkentése*

DRINÓCZI Tímea

HVG-ORAC, Budapest, 2010.

Monográfia. Terjedelem: 443. Bibliográfia: 431–443. ISBN 978 963 258 114 9.

- A szerző egyetemi oktató; munkájának időszerűségét az Európai Bizottság 2007 januárjában meghirdetett ún. Better Regulation policy (minőségi jogalkotás) programja adja, amely prioritásként kezeli az uniós vállalkozásokat érintő adminisztratív terhek csökkentését. A könyv először is elvégzi a minőségi jogalkotás definícióját, feltárja annak kialakulását, vizsgálja tartalmi elemeit (pl. egyszerűsítés, adminisztratív terhek csökkentése, konzultáció, hatásvizsgálat, minőségi jogszabályszerkesztés, jogszabályokhoz való hozzáférés). Mindezeket az Európai Unió és a Magyar Köztársaság jogalkotására vonatkoztatva értelmezi. Betekintést enged a magyar Kormánynak az adminisztratív terhek felmérésére vonatkozó eredményeibe is, illetve értékeli az annak alapján hozott kormányzati intézkedéseket. (M. G.)

■ *Változások és változatlanóságok*

FLECK Zoltán

Napvilág, Budapest, 2010.

Monográfia. Terjedelem: 164. Bibliográfia: 159–163. és a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 9697 62 1.

- A szerző egyetemi oktató; e munkájában az elmúlt 20 év hazai történéseinek a jogrendszerre gyakorolt hatásaival foglalkozik. Rámutat azon káros elemekre, amelyek a múlt (nem csak a múlt rendszer, hanem a még régebbi társadalmak) örökségeként „él[nek] a felszín alatt” és amelyek veszélyeztetik a magyar demokráciát. Az elemzés kereteit felvázoló bevezető után a jogrendszer strukturális összetevőiben (jogalkotás, állampolgári jogok, közigazgatás és önkormányzatiság, büntető és polgári jog, munkajog) mutatja ki a felszín alatt ható káros erőket, majd egy fejezet erejéig számot vet a társadalmi reakciókkal (mint a jogkövetés mintázatai, a továbbélő paternalizmus), arra a következtetésre jutva, hogy az alkotmányos, jogállami felszín alatt a szocialista korszak hatalmi gyakorlatai, rutinjai, sőt rendies érdekviszonyok fejtik ki hatásukat. A szerző szerint ahhoz, hogy

a demokratikus intézmények hatékonyan működhessenek, támogató társadalmi közegre lenne szükség. (M. G.)

- *Szerzői jogi korlátozások és a szerzői jog emberi jogi háttere*
 GYENGE Anikó
 HVG-ORAC, Budapest, 2010.
 Monográfia. Terjedelem: 249. Bibliográfia: 231–249. és a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 258 111 8.
- A szerző egyetemi oktató, szerzői jogi tanácsadó. Könyve a szerzői jogi szabad felhasználások rendszerének átfogó elemzését adja, beazonosítva azokat az emberi jogokat, amelyek érvényesüléséhez szükséges lehet a kizárólagos engedélyezési jog korlátozása. A nemzetközi, az európai uniós és a magyar szerzői jogi szabályozás (illetve a szabályozáshoz kapcsolódó joggyakorlat) vizsgálatán keresztül mutatja be, hogy megfelelően érvényesülnek-e a szerzőt és a korlátozások kedvezményezettjeit megillető jogok, illetőleg beazonosítja a szabályozásnak azokat az elemeit, amelyek az emberi jogoknak e területen való érvényesülését befolyásolják. (M. G.)
- *Egyesületek*
 LOMNICI Zoltán
 3., hatályosított, bővített kiadás. HVG-ORAC, Budapest, 2010.
 Kézikönyv. Terjedelem: 515. Bibliográfia: 515. ISBN 978 963 258 104 0.
- A szerző bíró, 2009 júniusáig a Legfelsőbb Bíróság elnöke. Könyvének célja, hogy az egyesületek bejegyzése, a társadalmi szervezetek működése során keletkező jogvitákhoz kapcsolódó bírói gyakorlatot bemutassa. A 2. kiadás óta eltelt időszaknak az egyesületek, köztestületek, közhasznú társaságok és pártok működésére és szervezetére vonatkozó bírói gyakorlatával, valamint a nyilvántartásba vételre vonatkozó szabályokkal egészíti ki a korábbi kiadást. Külön foglalkozik a sportegyesületekre vonatkozó szabályokkal és ítélezési tapasztalatokkal. A könyv függeléke a vonatkozó hatályos jogszabályokat gyűjti össze a teljesség igényével. (M. G.)
- *A gyűlöletbeszéd Magyarországon*
 BÁRÁNDY Gergely
 A 2009-es kiadás változatlan utányomása. Scolar Kiadó, Budapest, 2010.
 Monográfia. Terjedelem: 348. Bibliográfia: 324–346. ISBN 978 963 244 145-0.
 (M. G.)

MUNKAJOG, SZOCIÁLIS JOG

- *A közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény és magyarázata*
 CSÉFFÁN József
 Szegedi Rendezvényszervező Kft., Szeged, 2010.
 Kommentár. Terjedelem: 878. ISBN 978 963 88272 1 0.

- A szerző munkaügyi bíró. A közalkalmazotti jogviszony keretében történő munkavégzésre vonatkozó jogszabályok közötti eligazodásban nyújt segítséget, elsősorban a közigazgatásban dolgozó szakemberek számára. Egységes szövegbe foglalja a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény és a Munka Törvénykönyve (Mt.) szövegét, az iránymutató bírósági ítéleteket, a Legfelsőbb Bíróság Munkaügyi Kollégiumának állásfoglalásait, jogegységi határozatait valamint a vonatkozó szakirodalmi magyarázatot. A könyv végén található tárgymutató a kapcsolódó fogalmak jogszabályi helyét mutatja. (V. B.)
- *A közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény a gyakorlatban*
TÁLNÉ MOLNÁR Erika
Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2010.
(Sorozat: Jurotéma, ISSN 1416-8421; 15.)
Kommentár. Terjedelem: 910. ISBN 978 963 245 352 1.
- A szerző gyakorló jogász, a Legfelsőbb Bíróság bírójának. A 2010. május 1-jéig megjelent jogszabályok egységes szövege mellett a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény egyes részei tekintetében magyarázza és hivatkozza a kapcsolódó külön jogszabályokat, jogeseteket és bírósági döntéseket is, ezzel mutatva be a kapcsolódó joggyakorlatot. A közalkalmazotti jogviszonyra vonatkozó jogszabályok szinte évenkénti módosulása szükségessé teszi, hogy a jogalkalmazás egységessége és az egyértelmű jogértelmezés érdekében időről-időre megjelenjen az adott területet összefogó jogszabálygyűjtemény. (V. B.)
- *A köztisztviselők jogállásáról szóló törvény és magyarázata*
CSÉFFÁN József
Szegedi Rendezvényszervező Kft., Szeged, 2010.
Kommentár. Terjedelem: 712. ISBN 978 963 8827 227.
- A szerző munkaügyi bíró. E könyvében a közszolgálati jogviszony alaptörvényét, a köztisztviselők jogállásáról szóló tv.-t (a Ktv.-t) mutatja be. Kiindulópontja, hogy a jogalkotás ezen a téren nem tekinthető stabilnak, és a jogalkalmazásban dolgozóknak szükségük van a jogintézmények ismeretére. A 2010-ben hatályos jogszabályokat egységes szerkezetben tárgyalja. A jogi szöveg mellett megadja az egyes paragrafusok magyarázatát, kifejtve az esetleges kapcsolódó fogalmakat, és röviden összegzi a vonatkozó külön jogszabályok lényegét, bírósági döntéseket. Utal arra, ha időközben adott jogszabályhely változott. Tárgymutató (699–708.) segíti az olvasót a különböző fogalmak, jogintézmények megtalálásában. (V. B.)
- *Kormánytisztviselők jogviszonya: szerkesztett jogszabálygyűjtemény*
Horváth István (szerk.)
Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft., Budapest, 2010.
Jogszabálygyűjtemény. Terjedelem: 230. ISBN 978 963 295 103 4.
- A szerző ügyvéd, korábban a munkaügyi központi igazgatásban dolgozott. A könyv a kormánytisztviselők jogállására vonatkozó, 2010-től hatályos szabályozást kívánja bemutatni úgy, hogy a törvény rendelkezéseinek leírásával pár-

huzamosan beépíti szövegébe a Ktv. és Mt. kapcsolódó anyagait is, egységes szerkezetben. A jogszabályszerkezet paragrafusonként fűzve magyarázatot is olvashatunk. A lábjegyzetek a jogi háttér változásait segítenek nyomon követni. A jogszabálygyűjtemény külön részben tárgyalja a hatályos jogszabályszerkezetet érintő korábbi módosítások kivonatos szövegét is és a kormánytisztviselői jogviszonyhoz tartozó legfontosabb, külön törvényeket. (V. B.)

■ *A kormánytisztviselők jogállása*

Zanathy János (szerk.)

HVG-Orac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2010.

Jogszabálygyűjtemény. Terjedelem: 190. ISBN 978 963 258 107 1

- A szerkesztő a Legfelsőbb Bíróság bírója, tanácselnök. A 2010. évi LVIII. törvény alapján a központi igazgatásban és a központi igazgatás területi szerveinél dolgozó köztisztviselők jogállása átalakult kormánytisztviselői jogviszonnyá. A jogszabálygyűjtemény ezen új személyzeti kategória jogállására vonatkozó jogszabályokat tartalmazza. A jogszabály-ismertetésen túl foglalja a törvényt érintő problémákkal is, mint az eredeti szövegben szereplő „indokolás nélküli felmentés” alkotmányellenessége, mellékelve a köztársasági elnök levelét és a kapcsolódó alkotmánybírósági határozatokat. Közli a törvényhez fűzött mellékleteket is. (V. B.)

■ *Top 100 munkajogi kérdés és válasz*

Bodnár Lilla (szerk.)

Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft., Budapest, 2010.

Kézikönyv. Terjedelem: 278. ISBN 978 963 295 037 2.

- A szerzők nagyrészt ügyvédek és munkaügyi tanácsadók. E kötetben a szociális jog, valamint a munkaviszony individuális és kollektív elemeinek a gyakorlatban – munkáltatónál vagy munkavállalónál – felmerülő problémáira adnak egyéni válaszokat. A Munka Törvénykönyve (Mt.) mellett az esélyegyenlőségi törvény, a társadalombiztosítási jogszabályok, a pénzügyi törvények és a Ptk. szabályozási tárgykörei is megjelennek benne. A könnyebb eligazodást a kérdések tematizálása és (a kiadvány részeként) az Mt. teljes szövegének ismertetése segíti elő. (D. D.)

■ *A munka díjazása*

TÁLNÉ Molnár Erika

Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft., Budapest, 2010.

Kézikönyv. Terjedelem: 402. ISBN 978 963 224 959 9.

- A szerző a Legfelsőbb Bíróság (LB) bírója, tanácselnök; könyvében a tágabb értelemben vett munka díjazásának gyakorlati szempontú elemzését végzi el. Az LB mintegy két évtizedes ítélkezési gyakorlatából vesz górcső alá döntéseket, tematikus bontásban. Így fejezetenként tárgyalja a munkabért, a személyi alaphétt és a munkabér formáit. A legnagyobb hangsúlyt a gyakorlatban alkalmazott kiegészítő bérelemek és az egyenlő bánásmód érvényesülése kapja. Az egyes ítéletek érdemi részét a történeti tényállás, a kereseti kérelem, az elsőfokú és a

másodfokú bírósági döntések, valamint az LB döntésének és indokainak ismertetése révén világítja meg. (D. D.)

AGRÁRJOG, KÖRNYEZETI JOG

■ *Agrárjog*

BOBIVOS Pál – HEGYES Péter
JATEPRESS, Szeged, 2010.

Egyetemi jegyzet. Terjedelem: 227. Bibliográfia a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 482 980 5.

- A szerzők egyetemi oktatók. Figyelembe veszik az agrárjogi kutatások újabb eredményeit és az ország többi jogi karának agrárjogi tananyagát, forrásaik mégis elsősorban azok a hatályos magyar és uniós jogszabályok, amelyeknek az el-sajátítását a hallgatóság számára meg kívánták könnyíteni. A bemutatott témák (a termőföldre, erdőgazdálkodásra, halászatra, vadászatra, szőlőtermesztésre és borgazdálkodásra, vízgazdálkodásra vonatkozó hazai szabályozás; intézményi oldalon az ingatlan-nyilvántartás, az agrárpiaci rendtartás, a támogatási rendszer, a szerződési jog és a szakigazgatási rendszer) lefedik az országosan oktatott agrárjogi „törzsanyagot,” illetve túl is terjeszkednek azon. A tanulást az egyes szakterületek egységes szempontrendszer szerinti feldolgozása és fegyelmezett tagolás segíti. (F. L.)

■ *Civilek az uniós környezetjog érvényesítésében*

GAJDICS Ágnes Gabriella – SZILÁGYI Szilvia

Környezeti Management és Jog Egyesület (EMLA), Budapest, 2010.

Tanulmány. Terjedelem: 80. ISBN 978 963 87623 6 8.

- A szerzők a Környezeti Management és Jog Egyesület munkatársai; a társadalmi szervezetek szerepét mutatják be az uniós környezetjog hazai érvényesítésében, hiánypótló jelleggel. Kiadványuk a társadalmi szervezetek létjogosultságának igazolását követően rövid áttekintést ad az uniós környezetjogról, valamint kitér azon eszközökre, melyekkel a társadalmi szervezetek élhetnek az uniós környezetjog egységesebb, következetesebb végrehajtása és alkalmazása céljából, továbbá foglalkozik az érvényesítés uniós fórumaival (az Európai Bizottság, az Európai Unió Bírósága, az Európai Parlament Petíciós Bizottsága szerepével) is. Esettanulmányok keretében mutatja be a hazai jogalkalmazói hiányosságokat az uniós jog érvényesítése körében. (Gy. A.)

■ *Klímaváltozás és jog – az Éghajlatvédelmi kerettörvény elfogadásának hatása a magyar jogra*

GAJDICS Ágnes – KISS Csaba – SZILÁGYI Szilvia

Környezeti Management és Jog Egyesület (EMLA), Budapest, 2010.

Tanulmány. Terjedelem: 80. ISBN 978-963-87623-8-2.

- A szerzők a Környezeti Management és Jog Egyesület munkatársai. Tanulmányuk annak az éghajlatvédelmi kerettörvénynek a magyar jogra való, várható hatásai-

val foglalkozik, amelyet nem fogadott el az Országgyűlés, noha 2010 elején már napirendjére tűzte. Kommentárszerűen, címenként haladva vizsgálja az egyes rendelkezéseket (preambulum, célok, hatály, alapelvek, kibocsátás csökkentés, alkalmazkodás, pénzügyi és gazdasági eszközök, társadalmi tudatosság, kutatásfejlesztés, intézményrendszer stb.). Foglalkozik a javaslat előzményeivel, módszertanával, célközönségével – ezen belül a döntés-előkészítővel, döntéshozókkal, környezethasználókkal, civil szervezetekkel, szakmai szervezetekkel és a lakossággal is. Megjelöli az érintett jogszabályok körét, és kijelöli azok módosításának alapvető irányát. (Gy. A.)

■ *Környezetjog II. – Tanulmányok a környezetjogi gondolkodás köréből*

NAGY Zoltán – OLAJOS István – RAISZ Anikó – SZILÁGYI János Ede

Novotni Alapítvány, Miskolc, 2010.

Egyetemi jegyzet. Terjedelem: 213. Bibliográfia a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 9360 55 6.

- A szerzők egyetemi oktatók; céljuk, hogy különböző jogterületek szemszögéből mutassák be a környezetvédelem egy-egy területét, illetve azoknak a kiválasztott jogterületekkel alkotott közös metszetét. Sorra veszik a környezetjog nemzetközi és európai uniós dimenzióit, a környezetvédelem és a pénzügyi jog kapcsolatát (támogatáspolitikai kérdések, környezetvédelmi adók), a géntechnológia szabályozását, az állatvédelmet és az energiajogot. Az utóbbiról szóló rész a környezetvédelemről átvezet az ágazat egyéb szabályozási területeire is, mint a versenyjog vagy a fogyasztóvédelem. A munka hiánypótló. (Gy. A.)

■ *Az európai földszabályozás aktuális kihívásai*

CSÁK Csilla (szerk.)

Novotni Kiadó, Miskolc, 2010.

Tanulmánykötet. Terjedelem: 306. Bibliográfia a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 9360 77 8.

- A külföldi és hazai szerzők különböző jogterületek művelői egyetemi oktatóként vagy gyakorlati szakemberként. Tanulmányaikat a Miskolci Egyetemen, 2010 novemberében megrendezett, nemzetközi agrárjogi konferencia alapján állították össze. A termőföldek, illetve mezőgazdasági üzemek szabályozásával kapcsolatos gondolataik aktualitást az adja, hogy a termőföldek tulajdonjogának megszerzésére vonatkozó, hazai szabályozás átfogó, koncepcionális módosítása várható. A tanulmányok a tulajdonszerzés mellett foglalkoznak birtokpolitikai kérdésekkel, a vadászterület kialakításával, a szerződésen alapuló földhasználati jogokkal, a termőföldet érintő jogi szabályozás alkotmányossági normakontrolljával, a termőföldvédelemmel és az erdő művelési ágú termőföldek minőségi védelmével, a szakterület pénzügyi jogi aspektusaival és egyéb földvédelmi kérdésekkel. (Gy. A.)

BŰNÜGYI TUDOMÁNYOK

- *Magyar büntetőjog: általános rész*
 BALOGH Ágnes – TÓTH Mihály
 Osiris, Budapest, 2010.
 Tankönyv. Terjedelem: 399. Bibliográfia: 395–399. ISBN: 978-963-276-181-7.

 - A szerzők egyetemi oktatók. A büntetőjog általános részét bemutató tankönyvükben feldolgozták a közelmúltig bekövetkezett jogszabályi változásokat, s alapvetően Földvári József szemléletét követve rendszerezték azokat. A könyv szerkezetének kialakítása során nem teljesen a Büntető törvénykönyv (Btk.) rendszerét, rendelkezéseinek sorrendjét követték; a struktúra megformálásánál sokkal inkább oktatási, didaktikai célokat helyeztek előtérbe. Az általános részi tankönyvek ugyanis különösen fontosak a tárgy oktatása során, hiszen ezek alapozhatják meg a hallgatóknak a büntetőjog iránti fogékonyságát, annak megkedvelését. (B. I.)

- *Büntetőeljárás jog, szemináriumi jegyzet*
 DOBROCSI Szilvia
 2. átdolgozott és javított kiadás. Patrocinium Kft, Budapest, 2010.
 Oktatási segédanyag. Terjedelem: 160. ISBN 978 963 89051 5 4.

 - A szerző egyetemi oktató. Jegyzete nem tartalmazza teljes egészében a büntető eljárásjogi főtárgy anyagát, csupán annak elsajátításához nyújt segítséget. Rövid, lényegre törő fejezeteit ellenőrző kérdéssorok követik, a könyvet iratmintatár zárja. Függelékeként megtalálhatjuk a tárgyhoz kapcsolódó legújabb lényeges alkotmánybírósági határozatok jegyzékét és egyes jogegységi határozatok szövegét. (T. A.)

- *Bűntények a könyvtárszobából – Interaktív iratmintatár büntetőjogi komplex gyakorlathoz és szakvizsgához*
 Kiss Anna
 Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft., Budapest, 2010.
 Iratmintatár. Terjedelem: 304. ISBN 978 963 295 094 5.

 - A szerző kriminológus, kutató. A napjainkban folyton változó eljárásjogi szabályok indokolták az újszerű szemléletet tükröző iratmintatár megjelenését. A mű rendhagyó, amennyiben a bemutatott határozatok történeti tényállásainak elemeit különböző korok irodalmi alkotásaiból meríti. A kötet nyolc részének tartalma egyebekben a Btk. Különös Részére támaszkodik, így szerepelnek benne például a személy, a házasság, a család, az ifjúság, a közrend elleni; a gazdasági; a vagyon elleni; a katonai, valamint az emberiség elleni bűncselekmények is. A mellékletben megtaláljuk a könyvben megjelenő bűncselekmények leírását és a büntetőeljárás alatt, valamint a büntetés végrehajtása alatt hozott határozatokat is. (T. A. N.)

- *A büntetés-végrehajtás garancia- és kontrollrendszere Magyarországon*
 LAJTÁR István
 HVG ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2010.
 Monográfia. Terjedelem: 211. Bibliográfia: 205–209. ISBN 978 963 258 085 2.
- A szerző ügyész, egyetemi oktató; könyvében a büntetés-végrehajtás jogállami garancia- és kontrollrendszerét vizsgálja. Ezen intézmények a jogállam alappilléreit jelentik, hiszen az állami kényszer megkérdőjelezhetetlen voltának igénye figyelhető meg a büntetések és intézkedések végrehajtása során. A szerző bemutatja a nemzetközi követelményeket, a hazai történeti előzményeket, valamint a hatályos szabályozást, elkülönítve az egyes, végrehajtásban részt vevő személyeket, szerveket. A mű nagy hangsúlyt fektet a jogalkalmazási kérdésekre, amelyeket az elmélettel összevetve tárgyal. (T. A. N.)
- *A KRESZ értelmezése a joggyakorlatban*
 FÜLÖP Ágnes – MAJOR Róbert
 HVG ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2010.
 Kézikönyv. Terjedelem: 499. Bibliográfia: 497–499. ISBN 978 963 258 089 0.
- Fülöp Ágnes kriminológus, kutató, Major Róbert főiskolai oktató. A szerzőpáros az elméleti, gyakorlati tudásukból és szakmai tapasztalatukból kiindulva készítette el a KRESZ rendelkezéseinek valamennyi érdemi részére kiterő munkáját. A hatályos közlekedési jogszabályokat részletesen ismertető, s azok gyakorlati aspektusait bemutató, valamint értelmezésüket nyújtó kötetben sok helyen találkozhatunk a szöveg megértését segítő ábrákkal, táblázatokkal. A KRESZ rendelkezéseinek a gyakorlat által még nem rögzült értelmezéséhez megoldási javaslatokat is felajánlanak a szerzők. A könyvhöz kapcsolódó CD-mellékleten képeket, filmeket, dokumentumokat és jogszabályokat, jogeseteket találunk. (T. A. N.)
- *Büntető eljárásjogi alapfogalmak*
 KIS László – NAGY Anita – SZÉKELY György László
 Miskolci Egyetemi Kiadó, Miskolc, 2010.
 Egyetemi jegyzet. Terjedelem: 156. ISBN 978 963 661 933 6.
- A szerzők egyetemi oktatók; kötetük pedig kifejezetten a jogiasszisztens-képzésben résztvevők számára készült, így csak a terület legfontosabb alapfogalmairól és alapintézményeiről ad képet. A szerkezet a büntetőeljárásról szóló törvény felépítését követi. Tekintettel arra, hogy nem a jogászképzésben résztvevők számára készült a jegyzet, elsődlegesen a normaszöveg elemzése-értelmezése révén enged bepillantást a büntetőeljárás törvényi szabályozásába, s elméleti kérdésekre csupán a legszükségesebb mértékben tér ki. (T. A. N.)
- *A katonai büntetőjog rendszertana*
 HAUTZINGER Zoltán
 Andann Oktatási és Szolgáltató Kft., Pécs, 2010.
 Monográfia. Terjedelem: 224. Bibliográfia: 207–223. ISBN 978 963 08 0276 5.
- A szerző rendőrtiszt, egyetemi oktató. Művének alapkérdése, hogy a katonai büntetőjog említhető-e önálló jogterületként, vagy legalábbis a büntetőjogon belül jól

elkülöníthető szakágként. Áttekintést ad a katonai büntetőjog elméleti alapjairól, más tudományterületekkel fennálló kapcsolatáról, szakirodalmáról, nemzetközi modellrendszereiről, s kiemelt figyelmet szentel a katonai büntető anyagi, eljárási és végrehajtási jognak. De lege ferenda javaslatai az általa körülírt alapelvek hatékonyabb érvényesülését szolgálják. (T. A. N.)

- *A „büntetési rendszer” átalakításának megjelenése Kossuth Lajos Pesti Hírlapjában (1841–1844)*

BATÓ Szilvia

Pólay Elemér Alapítvány, Szeged, 2010.

Monográfia. Terjedelem: 230. Bibliográfia: 197–219. ISBN 978 963 965 061 9.

- A szerző egyetemi oktató. A szankciórendszer mindig is központi eleme volt a büntetőjognak. A szerző olyan korszakot vizsgál – az 1843-as javaslatok korát –, amely alapvetően meghatározta a későbbi hazai büntetőjogi gondolkodást, s amely időszakban egész Európa elismerően tekintett a hazai büntetőjogi gondolkodás jeles képviselőire. A kötet első fejezetei a reformkori büntetőjogi környezettel, majd a politikai sajtó kialakulásával foglalkozik. Ezt követik a korabeli büntetések taglaló, valamint a szankciórendszer átalakításának Pesti Hírlapban kibontakozott vitáját bemutató részek. (K. Zs. Gy.)
- *Csíny vagy bűn? Kalandozások a jog és az erkölcs (b)irodalmában*
Kiss Anna – Kiss Henriett – Tóth J. Zoltán (szerk.)
Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft., Budapest, 2010.
Bibliográfia: 229–231. Terjedelem: 234. ISBN 978 963 295 113 3.
- A kötet a jog és az irodalom kapcsolatát kihasználva elsősorban ifjúsági regények, gyermekirodalmi művek világába kalauzolja az olvasót. Az azokban felmerült problémák, mint az elmebetegség büntetőjogi megítélése (Ágnes asszony), a nemi erkölcs elleni bűncselekmények (Zách Klára), az állatvédelem (Vuk) vagy a népipertás (Sorstalanság) feldolgozását pedagógusok és gyerekek bevonásával, „kérdés-válasz” stílusban végezték el a szerkesztők. (K. Zs. Gy.)

POLGÁRI JOG, POLGÁRI ELJÁRÁSJOG

- *Előadásvázlatok a polgári jog általános tanaiból*

Boóc Ádám – SÁNDOR István

Patrocinium, Budapest, 2010.

(Sorozat: Jogtudomány, Bethlen-sorozat, ISSN 2062-2546.)

Egyetemi jegyzet. Terjedelem: 142. Bibliográfia: 137–142. ISBN 978 963 890 517 8

- A szerzők egyetemi oktatók. Ahogyan címe is jelzi, a könyv előadásvázlatokat tartalmaz, mégpedig a Polgári jog I. c. tárgyából. A polgári jog fogalmának, tárgyának és rendszerének felvázolásától elindulva a nagy kodifikációkon keresztül követi végig a Ptk.-konceptióig a jogág fejlődését. A polgári jogi jogforrások, jogügyletek, alapelvek megértését lényegkiemeléssel, rövidítésjegyzékkel is segíti. (L. N.)

- *Az élettársak és vagyoni viszonyaik: különös tekintettel a magyar ítélkezési gyakorlatra és a házasságon kívüli partnerkapcsolatok szabályozási megoldásaira Európában*
SZEIBERT Orsolya
HVG-ORAC Kiadó, Budapest, 2010.
Monográfia. Terjedelem: 378. Bibliográfia: 363–374. és a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 258 096 8.
- A szerző egyetemi oktató. Könyve részletesen mutatja be mind az élettársi viszonyt, mind a bejegyzett élettársi kapcsolatot érintő múltbeli és jelenre kiható jogszabályi változásokat, külön figyelmet szentelve az 1998 óta tartó kodifikációs javaslatoknak, elképzeléseknek és az új Ptk. Családjogi Könyvének. Széleskörűen és mélyrehatóan elemzi az élettársak vagyoni viszonyait rendező hazai bírósági döntéseket, külön kitérve azon kérdések vizsgálatára, amelyek megítélésében a gyakorlat nem egységes. A jogi problémákon túl felvázolja az élettársi kapcsolatok demográfiai, szociológiai és történeti aspektusait is. Egy európai kitekintés keretében sorra veszi több ország jogszabály-alkotási elképzeléseit, bemutatja a megvalósult jogszabályokat, illetve az egyes országok vonatkozó ítélkezési gyakorlatát. (B. I.)
- *A kártérítési jog magyarázata*
Fézer Tamás (szerk.)
Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft., Budapest, 2010.
Kommentár. Terjedelem: 453. ISBN 978 963 295 066 2.
- A szerzők bírák, ügyvédek és egyetemi oktatók. Munkájuk célja, hogy a kártérítési jog intézményét a jogszabályok és a bírói jogértelmezés szintézisében elemezze, és főként gyakorló jogászok számára szolgáljon kézikönyvként mindennapi munkájukhoz. Nem kizárólag a Ptk.-ban szereplő felelősségi alakzatokat mutatja be, hanem kitér a külön jogszabályokban és a magánjog egyéb területein ismert tényállásokra is. Az egyes fejezetek elemzik a polgári jogi rekodifikáció eredményeit, az e folyamat során megfogalmazott új irányokat is. (B. I.)
- *Kézbesítés a polgári jogvitákban határok nélkül*
HARSÁGI Viktória
HVG-ORAC Kiadó, Budapest, 2010.
Monográfia. Terjedelem: 248. Bibliográfia: 233–247. ISBN 978 963 258 099 9.
- A szerző egyetemi oktató; munkájának időszerűségét adja, hogy a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítésének jogi szabályozása komoly változásokon megy át napjainkban. Az elektronikus kézbesítés itthon felmerülő gyakorlati problémáit mutatja be, és az elektronikus eljárásokat korábban bevezető, így nagyobb tapasztalattal bíró európai államok megoldásaiból is ízelítőt ad. A címben jelzett „határok nélkülség” egyik vetületét ennek a témának a feldolgozása jelenti. A „határok nélkülség” másik vetülete a bírósági iratok külföldre történő kézbesítése, ami a nemzetközi jogsegély tipikus formája. Bár e kérdés kardinális szerepet játszik a körvonalazódó Európai Igazságügyi Térségben is, és az európai polgári eljárásjognak is fontos eleme, a téma tudományos igényű feldolgozása mind ez

idáig elmaradt. A tárgykörben felmerülő elméleti és gyakorlati kérdéseket az Európai Unió Bíróságának gyakorlatára is figyelemmel feldolgozó mű ezért hiánypótló. (B. I. és Sz. Zs.)

■ *Európai joghatósági szabályok polgári perekben*

OSZTOVITS András

Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft., Budapest, 2010.

Kézikönyv. Terjedelem: 430. ISBN 978 963 295 081 5.

- A szerző a Legfelsőbb Bíróság bírója, egyetemi oktató. Célja a jogalkalmazók (bírák és ügyvédek) számára egy gyakorlati kézikönyv megalkotása, aminek létjogosultságát a határon átnyúló tényállási elemeket tartalmazó jogviták megnövekedett száma indokolja. A hiánypótló szakkönyv bevezetésében egy tanulmány található, amely képet ad a jogterület legfontosabb szabályairól. Ezt követően az Európai Bíróságnak az elmúlt öt évben hozott legfontosabb, a vonatkozó közösségi rendeleteket értelmező döntéseit mutatja be a szerző, tematikus rendben. (Sz. Zs.)

JOGTÖRTÉNET, JOGELMÉLET

■ *Ausztria államszervezete 1918–1955*

SZABÓ István

PPKE JÁK, Budapest, 2010.

Monográfia. Terjedelem: 624. Bibliográfia: 557–578. ISBN 978 963 920 678 6.

- A szerző egyetemi oktató. Hat fejezetre tagolódó monográfiája az osztrák alkotmánytörténet négy mozgalmas évtizedét fogja át. Nagyobb részletességgel az 1920-as és az 1934-es alkotmány államszervezeti kérdéseit tárgyalja. Német-Ausztria államberendezkedésének felvázolásával indítja munkáját, majd Ausztria nemzetközi jogi viszonyainak kifejtését követően tér rá az egyes alkotmányokra, azok novelláira. Végül két rövidebb fejezetben foglalkozik a német fennhatóság időszakával, illetve a négyhatalmi megszállás korszakával. A jobb megértést segíti a szakkifejezések pontos fordítása, amelynek során a szerző külön figyelmet szentelt a jogi tartalmat korrekt módon ki nem fejező, magyar megfelelők pontosítására. A munka a ténymegállapító leíráson túl érzékelteti azt a társadalmi válsághelyzetet, amely a közjogi rendszert folyamatos mozgásban tartotta. (Sz. E.)

■ *Az önkormányzatiság színe és fonákja: a fővárosi törvényhatósági bizottság szabályozása 1920 és 1930 között*

SCHWEITZER Gábor

L'Harmattan, Budapest, 2010.

(Sorozat: Bibliotheca Iuridica. Publicationes Cathedrarum: az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar tudományos kiadványai, ISSN 1586-8265; 50.)

Monográfia. Terjedelem: 280. Bibliográfia: 255–270. és a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 236 245 8.

- A szerző tudományos kutató, egyetemi oktató; a könyv PhD-értekezésének átdolgozása. A fővárosnak – a már korábbi jogszabályokban is megjelenő, különleges – közigazgatási jogi státuszát, az akkori törvényhozás mögött rejlő okokat, a főváros és a kormányzat viszonyát mutatja be. A feldolgozás során tekintettel volt a téma háttérét jelentő elméleti problémákra is: arra, hogy az első világháború lezárását követő időszakban hogyan vélekedtek a közigazgatási szabályanyag alakító az egy területen élők demokratikus öngazgatási jogáról, vagyis az önkormányzati autonómiáról. A történet a fővárost egyesítő 1872. évi XXXVI. törvénycikkkel veszi kezdetét, és az autonómiát teljességgel ellehetetlenítő, a Gömbös-kormány által előkészített 1934. évi XII. törvénycikkkel zárul. A kötetben névmutató segíti az eligazodást. (V. B.)

- *A magyar magánjog történetének vázlata 1848-ig*
 HOMOKI Nagy Mária
 A 2001-es kiadás változatlan utányomása. Jatepress Kiadó, Szeged, 2010.
 Tankönyv. Terjedelem: 106. Bibliográfia: 105–106. (L. N.)

- *Római magánjog – A római magánjog az európai jogi gondolkodás történetében*
 BESSENYŐ András
 4. kiadás. Dialóg Campus Kiadó, Budapest–Pécs, 2010.
 Tankönyv. Terjedelem: 477. ISBN 978 963 9310 10 0.
- A szerző egyetemi oktató. Könyvében hét fejezetre bontva vizsgálja meg a *ius civile* kialakulását az ősi Rómában. Az alapvető fogalmaktól egészen a római magánjog továbbéléséig követi nyomon annak a jogrendszernek az eredményeit és a sajátosságait, amely az európai jogi gondolkodást alapjaiban változtatta meg vagy alakította ki. Minden fejezet elméleti-történeti bevezetéssel kezdődik, és laikusok számára is követhető módon ismerteti a témáját. A személyi, családi öröklési, dologi és kötelmi viszonyok leíró jellegű bemutatásán túl értékeli és példákkal ellátva meg is magyarázza azokat. (L. N.)

- *Tényálláskezelés és szóközi taktika Cicero védőbeszédeiben*
 NÓTÁRI Tamás
 Lectum Kiadó, Budapest, 2010.
 Monográfia. Terjedelem: 370. Bibliográfia: 303–323. ISBN 978 963 964 029 0.
- A szerző egyetemi oktató; e könyvében a világtörténelem legnagyobb szóközi, Marcus Tullius Cicero védőbeszédeinek megértéséhez igyekszik közelebb vinni az olvasót. A védőbeszédekben a hallgatóságra és a bíróságokra gyakorolt, elementáris hatás a jogi tényálláskezelés és a szóközi taktika sajátosságából fakadt. A szerző tíz cicerói védőbeszéd jogi (-történeti) és retorikai elemzésével mutatja be ezt. A római jog tudománya, illetve a klasszikus retorika művészete iránt érdeklődők számára egyaránt izgalmas olvasmányt ígérő kötet a történeti tényállásokat rekonstruálva világítja meg azok – csupán a meggyőzési folyamat eredményességének kritériuma felől érthető és értelmezhető – szóközi kezelési technikáját. (L. N.)

- *Ex captivitate salus: egy német fogoly vallomásai 1945/47-ből.*
 SCHMITT, Carl
 Attraktor Kiadó, Máriabesenyő – Gödöllő, 2010.
 Esszékötet. Terjedelem: 120. Bibliográfia: a jegyzetekben. ISBN 978 963 9857 4 4.
- Carl Schmitt német jogász, politikus és filozófus volt; e munkája első ízben jelent meg magyar nyelven. Világnézetét egyaránt meghatározta a császári, a hitleri és a kommunista Németország érája. Tanulmányában filozófiai-ismeretelméleti, valamint történelmi és szociológiai értelemben is vizsgálja a tudományos szabadság mibenlétét. A könyvben foglalt gondolatok célját és egyben fő mondanivalóját a szerző egy mondatában összegezhetjük: „Mi lesz a jogtudósból, ha a hatalom birtokosaiból a jog önkényes birtokosai válnak?” A totális jogfosztás és a vád eszközeinek kérdéseire a jogi válasz a jogi dialektusok tragikumában rejlik. A könyvet jegyzetek és a nürnbergi kihallgatási jegyzőkönyvek egészítik ki és teszik teljessé, könnyen használhatóvá, elsősorban a jogelmélettel foglalkozók számára. (L. N.)

EURÓPAI JOG

- *Az Európai Unió joga a gyakorlatban*
 BLUTMAN László
 HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2010.
 Tankönyv/kézikönyv. Terjedelem: 720. Bibliográfia: 701–709. ISBN 978 963 258 090 6.
- A szerző egyetemi oktató, e könyvének célja, hogy mind a joghallgatók, mind a gyakorló jogászok átfogó és világos képet kapjanak az uniós jog működéséről. Kiemelt hangsúlyt helyez a gyakorlati jogalkalmazás bemutatására; több mint ezer jogesetre hivatkozik. Ezáltal kiváló kézikönyvként is funkcionálhat, a belső (tagállami) jogalkalmazás során felmerülő, uniós jogkérdések megoldásában. Aktualitását adja, hogy a 2009. december 1-jén hatályba lépett Lisszaboni Szerződés (az Európai Unió Alapító Szerződésének jelenleg hatályos változata) módosításainak megfelelően mutatja be az Európai Unió joganyagát. A mű tizenkét fejezetében sorra veszi a jogalkotási eljárás, az uniós bírászkodás, az alapjogvédelem, vagy uniós jog és a tagállami belső jog viszonyának kérdéseit. Az áttekintést segíti a rövidítések és a hivatkozott bírósági határozatok jegyzéke, valamint a részletes név- és tárgymutató. (Sz. Zs.)
- *Magyar EU-elnökség, 2011*
 Horváth Zoltán – Ódor Bálint (szerk.)
 Országgyűlés Hivatala, Budapest, 2010.
 Tanulmánykötet. Terjedelem: 308. Bibliográfia: a jegyzetekben. ISBN 978 963 9848 31 3.
- A szerzők többnyire a külügyi igazgatásban, illetve hazánk európai uniós képviseleténél dolgozó szakemberek; kötetük a magyar soros elnökségre való felkészülésben volt hivatott segítséget nyújtani. Bemutatja az elnökségi tisztséggel járó

teendőket, a magyar elnökség kiemelt témaköreit, valamint politikai környezetét. A könyv elsődlegesen a politikai döntéshozók számára készült, számukra gyűjti csokorba a praktikus információkat. Hasznos a kötet végén található fogalomgyűjtemény is. (Sz. Zs.)

■ *Az Európai Unió gazdasági joga I.*

Király Miklós (szerk.)

ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2010.

Tankönyv. Terjedelem: 284. Bibliográfia: a jegyzetekben. ISBN 978 963 312 032 3.

- A szerzők egyetemi oktatók; már korábban is jelentettek meg könyvet az Unió kereskedelmi joga tárgykerében, ehhez képest jelen könyv az Unió hatályos, gazdasági jogi szabályozásának bemutatása – tekintettel a Lisszaboni Szerződés újításaira. A mű elsődlegesen joghallgatók tanulmányainak megkönnyítése érdekében íródott, ám kézikönyvként is szolgálhat. Nyolc fejezetben mutatja be az Unió gazdasági alapszabadságait, kiemelt hangsúlyt helyezve a bírósági esetjogra. (Sz. Zs.)

■ *Az Európai Unió joga*

VÁRNAY Ernő – PAPP Mónika

3., átdolgozott és bővített kiadás. Complex Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft., Budapest, 2010.

Tankönyv/monográfia. Terjedelem: 1126. Bibliográfia: 1107–1126. ISBN 978 963 295 075 4.

- A szerzők egyetemi oktatók; céljuk, hogy bevezessék az olvasót az Európai Unió jogi-intézményi viszonyainak, belső piaci jogának és versenyjogának tanulmányozásába. Jelen kötet immár harmadik kiadás, megjelentetését a Lisszaboni Szerződés (az Európai Unió Alapító Szerződésének jelenleg hatályos változata) 2009. december 1-jén történt hatálybalépése miatt bekövetkező változások indokolták. A szerzők feldolgozták a másodlagos joganyagban bekövetkezett módosításokat, illetve az Európai Bíróság legfrissebb döntéseit is. A korábbi kiadásoktól eltérően külön fejezetben mutatják be az uniós polgárság intézményét. Részletes tartalomjegyzék, a jogesetek jegyzéke és tárgymutató is segíti az olvasót a tájékozódásban. (Sz. Zs.)

VEGYES TÁRGYÚ TANULMÁNYKÖTETEK, KONFERENCIAKIADVÁNYOK

■ *Tanulmányok Berényi Sándor tiszteletére*

Fazekas Marianna – Nagy Marianna (szerk.)

ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2010.

(Sorozat: Bibliotheca iuridica. ISSN 1587-1509; 34.)

Tanulmánykötet. Terjedelem: 488. Bibliográfia: a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 312 006 4.

- A szerzők neves elméleti és gyakorlati szakemberek, akik a közigazgatási jog mellett alkotmány- és pénzügyi joggal foglalkoznak. A könyv az ELTE kiemelkedő

professzorának, a közigazgatási jog több évtizeden át és mai napig meghatározó egyéniségének tiszteletére született. Több mint 30 tanulmányt tartalmaz, és hasonló gazdagságot mutat a témákat tekintve mint az ünnepelt munkássága. A közigazgatás klasszikus szervezeti, eljárási kérdései mellett megismerkedhetünk idegen nyelvű, jogtörténeti, alkotmányjogi, jogelméleti, adójogi vagy hírközlési témákat feldolgozó munkákkal is. A kötetet Berényi Sándor professzor tudományos közleményeinek jegyzéke zárja. (Á. Zs.)

- *Államszerep válság idején: Magyary Zoltán emlékkötet*
 Gellén Márton – Hosszú Hortenzia (szerk.)
 CompLex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft., Budapest, 2010.
 Tanulmánykötet. Terjedelem: 231. Bibliográfia: az egyes tanulmányok végén és a jegyzetekben. ISBN 978 963 295 106 5.
- A szerzők különböző társadalomtudományokat művelő egyetemi oktatók, kutatók. A könyv Magyary Zoltán halálának 65. évfordulója alkalmából született. Az elmúlt évek közigazgatási eseményei különös aktualitást adnak a Magyary-életműnek, így a kötet is jóval több, mint egy szokványos emlékkötet. Ahogyan a Bevezető is megfogalmazza: a világgazdasági válság hatására olyan közigazgatási tendenciák válsága is egyre inkább megmutatkozik, mint a new public management, amelynek egyik lehetséges alternatívája a newweberi modell lehet. Bár e tekintetben nem egységes a közigazgatás-tudomány álláspontja, az kétségtelen, hogy a közigazgatásban paradigmaváltás zajlik, amelynek egyik hazai állomása a 2011-ben közzétett Magyary-program. A kötet lezárása ugyan még ezen időpont előtt történt meg, ám a Magyary által közvetített felfogás áthatja a kötet valamennyi tanulmányát. (Á. Zs.)
- *Studia in honorem Lőrincz Lajos*
 Rixer Árpád (szerk.)
 KGRE Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, 2010.
 (Sorozat: De iuris peritorum meritis, ISSN 1789-0896; 6.)
 Tanulmánykötet. Terjedelem: 190. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
- A szerzők tudományos kutatók, egyetemi oktatók, fővárosi intézményekből. A könyvvel tisztelegtek Lőrincz Lajos professzor életműve előtt és köszöntötték őt 75. születésnapja alkalmából. A kötetben alkotmányjogi, agrárjogi, valamint munkajogi megközelítés is szerepet kapott, de elsősorban a közigazgatás aktuális problémáit mutatja be. Az előszó röviden bemutatja az időközben elhunyt Lőrincz Lajos életpályájának kiemelkedő állomásait. (Á. Zs.)
- *Tanulmányok Ádám Antal Professor Emeritus születésének 80. évfordulójára*
 CHRONOWSKI Nóra – PETRÉTEI József (szerk.)
 PTE ÁJK, Pécs, 2010.
 Tanulmánykötet. Terjedelem: 559. Bibliográfia a tanulmányok végjegyzeteiben. ISBN 978 963 642 314 8.
- A volt alkotmánybíró születése 80. évfordulójának tiszteletére kiadott kötet szerzői főként egyetemi oktatók – kutatók, az alkotmányjog gyakorlati művelői.

A témájukat az alkotmány, az alkotmányosság problémáinak tárházából válogató tanulmányok a diszciplína széles keresztmetszetét mutatják: szó esik a politikai közösséget összetartó olyan értékekről, mint szolidaritás és a hatalommegosztás. A súlyos államszervezeti kérdéseken túl, mint az önkormányzatok törvényességi ellenőrzése, a regionalizmus vagy az ombudsmani rendszer továbbfejlesztésének lehetőségei, olvashatunk a tudományág legaktuálisabb kérdéseiről is, mint a gyűlöletbeszéd megítélése, a szuverenitás fogalmának átalakulása vagy a bioetika mibenlétének tisztázása. A kötetet az ünnepeelt publikációinak jegyzéke (513–544.) zárja. (Sz. E.)

- *Politika és korrupció: A törvényesség és törvénytelenység határai*
Csefkó Ferenc – Horváth Csaba (szerk.)
Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Pécs, 2010.
Konferenciakötet. Terjedelem: 312. Bibliográfia: az egyes tanulmányok végén és a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 642 357 5.
- A szerzők több társadalomtudományi ágazatot képviselő kutatók, egyetemi oktatók és gyakorló jogász szakemberek. A kötet a 2009. június 5–6-án megrendezett konferencián elhangzott előadások szerkesztett változatát tartalmazza. Négy fejezetben tárgyalja a közélet talán legaktuálisabb kérdéseit: Politika és Korrupció; Gazdaság és korrupció; Korrupció az államszervezetben; A korrupció kriminológiai vonatkozásai. Az írások témái szerteágazóak: terítékre kerülnek közbeszerzésekkel kapcsolatos korrupciós problémák, a spontán privatizáció kérdései, a pályázati források elosztásának kérdései, a pártkampányok és közbeszerzések összefüggései, a pártfinanszírozás problémája, az államszervezet működése, a jogalkotás korrumpálódásának lehetősége és a lobbitevékenység szabályozása is. (Sz. E.)
- *Ünnepi tanulmányok Sárközy Tamás 70. születésnapjára*
Nótári Tamás (szerk.)
Lectum Kiadó, Szeged, 2010.
Tanulmánykötet. Terjedelem: 517. Bibliográfia: a tanulmányok végjegyzeteiben. ISBN 978 963 9640 30 6.
- A szerzők az állam- és jogtudomány szinte valamennyi területét képviselő egyetemi oktatók, kutatók, illetve gyakorlati szakemberek. A 70 éves professzor tiszteletére megjelent ünnepi kötet tanulmányainak tekintélyes része ugyan leginkább a társasági-üzleti jog diszciplínájához köthető, az olvasó mégis a jogtudományok ezerarcúságáról, sokszínűségéről nyerhet bizonyosságot. A kötetet az ünnepeelt publikációinak jegyzéke (487–517.) zárja. (Sz. E.)
- *Prudentia Iuris Gentium Potestate: Ünnepi tanulmányok Lamm Vanda tiszteletére*
Nótári Tamás – Török Gábor (szerk.)
MTA Jogtudományi Intézete, Budapest, 2010.
Tanulmánykötet. Terjedelem: 530. o. Bibliográfia: a tanulmányok lábjegyzeteiben. ISBN 978 963 7311 72 7.
- A kötet szerzői gárdáját az MTA Jogtudományi Intézetének kutatói, illetve az ün-

nepelttel, az intézet igazgatójával szoros szakmai és baráti kapcsolatban álló tudósok alkotják. Ezzel a szerkesztők el is kerülték azt a jubileumi köteteknél gyakorinak mondható jelenséget, hogy abban csupán egyetlen tudományág színe-java jelenik meg. Így az olvasó a tanulmánykötetet kézbe véve találkozhat az alkotmányfilozófia, a nemzetközi jog, a közigazgatási jog és a szerzői jog egyes kérdéseivel is. A kötetet az ünnepelt publikációinak jegyzéke (513 – 525. o.) zárja. (Sz. E.)

■ *Láttelel közjogunk elmúlt évtizedéről*

Schanda Balázs – Varga Zs. András (szerk.)

PPKE JÁK, Budapest, 2010.

(Sorozat: A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karának könyvei, Tanulmányok, ISSN 1417-7285, 1.)

Tanulmánykötet. Terjedelem: 423. Bibliográfia a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 308 010 8.

- A szerzők túlnyomóan a PPKE Jog- és Államtudományi Karának oktatói. A tanulmánykötet kiadásának apropóját a 20 éves jogállami Alkotmány és a hozzá kapcsolódó gyakorlat áttekintése, illetve a kar újraalapításának 15. évfordulója szolgáltatta. A kötet felépítésében az általánostól halad a különös felé, a szerzők ugyanis vallják, „a közigazgatási jog lényegét tekintve konkretizált alkotmányjog”. Így az első fejezet az alkotmányosság alapkérdéseivel, a második az államhatalom és az alapjogok viszonyával vet számot, ezt követően pedig terítékre kerülnek az igazságszolgáltatás-jogalkalmazás, a kormányzás és közigazgatás, végül a közpénzügy legaktuálisabb problémái. (Sz. E.)

■ *A vallási tapasztalat megértése – jog, bölcselet, teológia*

Bányai Ferenc – Nagypál Szabolcs – Bakos Gergely (szerk.)

L'Harmattan, Budapest, 2010.

Konferenciakötet. Terjedelem: 342. Bibliográfia a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 236 348 6.

- A szerzők különböző társadalomtudományi szakterületek neves képviselői. Az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán 2009-ben rendezték meg azt a konferenciát, amelynek szerkesztett anyagát a kötet tartalmazza. Az egyes írások a jogtudomány, a társadalombölcselet, a hermeneutika és a kommunikációtudomány területeit kapcsolják össze. A kiadvány vallástudományi jelentőségét adja, hogy a tanulmányokban föltárulnak a keresztény, szífi, baháj és vaisnava tanok, valamint a zsidó, keresztény és muszlim vallási jog jellegzetességei is. A szerkesztők előszava kiváló tartalmi áttekintést nyújt minderről. (M. G.)